

ב"ה, אמרי חן לפ' תרומה, תשס"ט.

(לברי"מ אצל הילד יעקב יוסף ישראל ב"ר שלום לערנער נ"י, מחברי בית מדרשנו, ופעילי הת"ת פרדס במחוזנו).

ויקחו לי תרומה, פרש"י לי לשמי. ומבואר בס' תורת בעש"ט, עפ"י דברי בעש"ט הידועים שבנתינת צדקה, גם תינה שלא לשמה מקובלת לרצון, כיון שהעני המקבל נעזר ונושע בכל אופן של כוונת הנותן. אמנם בכהאי גוונא צריך שהמקבל יקבל בכוונת לשמה, דהיינו שהקבלה מצדו תהי' לצורך דברים טובים ההכרחיים לו, למזון ופרנסה ולהוצאות בניו לת"ת וכדומה, ואז מצטרפת כוונת המקבל לנתינת הנותן שתהי' המצוה בשלימות הראוי'. וכיון שכאף לא הי' יכול לכתוב ויתנו לי כפשוטו, כי לי הכסף ולי הזהב אמר ה', והוכרח לכתוב ויקחו, ונהי שמצד הנותן אין הכוונה שלשמה נדרשת כל כך. אמנם לעומת זה הלוקח יקח לי לשמי, ואז מצטרפת כוונת המקבל לנתינת הנותן ותהי' המצוה בשלימות, עיי"ש. בדרך זה אפ"ל כוונת נוסח "הרחמן" הראשון שמדבר מאבי הילד, ומסיים מיום השמיני והלאה ירצה דמו, שלכאורה לא שייך כאן לדבר על רצון דם הילד, כי אם ב"הרחמן" השלישי המדבר מהילד (וידועים בזה דברי הה"צ מוהר"י מבעלזא זל"ה, שעל ידי הבאת הילד למילה, מתרצה למפרע מילת האב, שמילל עצמו הי' כבאונס בלא כוונה רצון ודעת. ורק על ידי שמל את בנו ברצון שמחה ודעת, מתרצה דמו למפרע, אתודק"ק). אבל בדרך הנ"ל של דברי הבעש"ט אפ"ל כמו כן כאן, שכוונת האב מצטרפת עם מילת הבן שתהי' מצוה שלימה, ושפיר מזכיר רצון דם הילד הנימול ב"הרחמן" של האב, והבן.

לפ' משפטים

(לפני קריאת התורה, לרגלי שמחת בר מצוה של הב' יהודה שמחה ב"ר שלמה קערטעס נ"י ובכד ר' יהודה גרינוואלד ע"ה מחברי ביהמ"ד וגבאי. ושמחת קריאת החתן הב' בנציון ר"מ משה חיים ב"ר ישראל ארי' ליבוש הכהן פערלמן שליט"א. ושאר עניני דיומא לטובת קופת הגמ"ת של הבימ"ד "תורת חיים ואהבת חסד", שע"י המייסדים והגבאים, ר"ב שימל ע"ה ולהבחל"ח ר"מ ניימן, ור"א מ באדנער, ור"א אדלער, ורמ"צ פארהאנד, ור"ז ראזענטאהל, נ"י. וע"ד בית הרפואה בקרית צאנז נתני' "לניאדו").

אפ"ל ענינים הנ"ל במסורה של פרשת השבוע, ג"פ ונשמע, כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, ונשמע קולו בבואו אל הקודש, ונשמע פתגם המלך. הראשון רמז לבמ"צ זמן קבלת עול תורה ומצוות, לקבל על עצמו כבמתן תורה שכל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, מיד ולדורות. השני רמז על נשואי החתן בשטות"צ, לנהוג ביתו בקדושה וטהרה, וכאמור בשם האמרי אמת מגור זצ"ל ליישב קושית הראשונים על נוסח ברכת אירוסין, אקב"ו על העריות, שהרי אמרו חכז"ל כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, ושפיר שייך לברך על פרישה מעריות, אשר קדשנו כיון שכל גדר ופרישה מעלה קדושה באדם, ודפח"ח. וז"ש ונשמע קולו קול ה', בבואו אל הקודש. כי בכל הנהגות החיים בביתו זו אשתו עם כל פרטי ההלכות ודקדוקי ההרחקות, הוא מעלה ומתעלה במעלות הקודש. השלישי, ונשמע פתגם המלך מצות ה' של פרשת השבוע, הענין של ורפוא ירפא, ואם כסף תלוה את עמי, וביארתי מעלת קופת גמ"ח של צבור, מעלת מצוה המתקיימת על ידי רבים. ונותן האפשרות גם ללא-סוחרים שלהוושע במלוה לעת הצורך, כי הגם שיש בפוסקים, שהאופן הרצוי והקל, לעזור לסוחר הדחוק במלוה על ידי היתר עיסקא כמבואר בש"ע ופוסקים, אבל ללא-סוחרים, ההיתר מפוקפק מאוד כידוע, ומה יעשו אלו הנדחקים. גם כי הנסיון מעיד שבכדי לא תנעול דלת, ההכרח להיות שומר על התשלומים כמשפט, ועל היחיד קשה להרבה פעמים, לעשה התביעה והנגישה, ועי"ז היצר מטעו שלא להלוות, ואשרי המשכיל אל דל, ומוסר מצונו לקופת גמ"ח, וממליץ אצל הגמ"ח להלוות להנצרך, והקופת גמ"ח תעמוד על התשלומים ביותר קלות, וזו טובת שניהם יחד, והנסיון מעיד ע"ז (ברוך ה' שדבריי עשו פרי לטובה).

(לברי"מ של הילד יונה ביהמ"ד יהודה נ"י, בהמנוח הח"ר יונה באנדי ע"ה, וחתן הח"ר יצחק מאיר צימרמן נ"י, בבדר"ח אדר ראשון).

הרהורי דברים! הה"צ מוהר"ש מאשקאוויטש משאץ ז"ל מרגלא בפומי' דברי הזוה"ק אל אחר איסתרס ולא עבד פריץ, אבל דברי תורה דברי אלדים חיים פרים ורבים, ובעת הוזכר בכאן בדברים חמים זבלהבים ע"ד המנוח ר' יונה הנ"ל שהילד נקרא אחריו, דברי חכז"ל שהמלאך מיכאל מקריב נשמותיהן של צדיקים, הרהרתי על מחז"ל נמשלו ישראל ליונה"ה, בגימט' ק"א כמספר מיכאל. והיונ"ה היא המיוחדת בבע"ח שמזדווגת רק לבן זוגה, וכשמו כן תהלתו של המנוח שהי' מיוחד ודבוק בכל דרכיו לה' כידוע בין מכיריו, גם מ"ש היעב"ץ שיש יונה"ה שאינה תולשת מהמחובר בשבת קודש, ומפרשים עפ"י דברי התרגום יונתן בפ' נח בעלה זית טרף בפי', ואכמ"ל. הוזכר הכתוב יונתי בחגוי הסלע וכו', וב"ה בצאצאיו אחריו מתקיים הכתוב הנ"ל כי קולך ערב ומראיך נאווה, בי' יתירה, לרמז אל הצורה היהודית המליאה עטורי פיאות הראש והזקן. הוזכרו דברי הכלי יקר, בטעם שמדות הארון שבורות ומדות השלחן שלימות, כי בגשמיות צריך האדם להסתפק במה שיש לו, כיעקב אבינו ע"ה שאמר יש לי כל, אבל בתורה, אדרבא ישתוק ליותר ויותר, וכל מה שהשיג, הוא רק מחצית (בדומה שמעתי מאבי ז"ל שאמר, בשמים ממעל, ועל הארץ מתחת, שבעניני שמים, יביט על ממעל לו, ובעניני ארץ, יביט על הפחות ומתחת ממנו, והבן). אמנם גם בשלחן יש בקומתו מדה שבורה, ואפ"ל לרמז שאם כפי תכונתו, הוא מתעסק בעניני גשם בכוונה ומחשבה טובה, להחזיק תורה וכדומה שאר דברים שבקדושה, אזי גם בשלחן יש לינהג כבתורה ממש, שלא יאמר די למעשהו, וישתוקק לפעול יותר ויותר. הה"צ מסאקמר

ז"ל זכרנו ונש"ל את ה"א"י ה"ה, שחסיק בן חלינת הילדות, רחלנו על נקיות מחטא ופיון, ז"ל נחמנו ונחם בן טנה בולף, נקן מחטא בלא כן-טנה, בן יאקל פאקל אברהם ואלהה ואלהה, אביר.